

LITGRID AB DARBUOTOJŲ APRŪPINIMO ASMENINĖMIS APSAUGOS PRIEMONĖMIS TVARKOS APRAŠAS

Iki šiol galioja patvirtintas LITGRID AB generalinio direktoriaus 2011-08-03 įsakymu Nr. 104.

Kam taikomas?

1. Aplinkosaugos reikalavimų taikymo LITGRID AB veikloje tvarkos aprašas skirtas LITGRID AB padaliniams, organizuojantiems ir/ar prižiūrintiems aplinkosaugos reikalavimų vykdymą Bendrovės veikloje tvarkant susidarančias atliekas ir nuotekas, naudojant chemines medžiagas, rengiantiems elektros įrenginių remonto ir eksploatavimo darbų bei perdavimo sistemos objektų statybos ir rekonstrukcijos projektų užduotis, vykdančioms parengtų techninių projektų peržiūrą ir jų įgyvendinimo priežiūrą, rangovų suteiktų paslaugų ir atliktų darbų priėmimą, ataskaitų aplinkosaugos institucijoms rengimą ir pateikimą.

2. Aprašo reikalavimai taip pat taikomi tretiesiems asmenims - įmonėms (rangovams), su kuriomis sudarytos sutartys Bendrovės įrenginių ir statinių eksploatavimui, technologiniam operatyviniam valdymui, remontui bei perdavimo sistemos objektų statybai ar rekonstrukcijai šio Aprašo nuostatas perkeltiant į sudaromų sutarčių tekstus arba šį Aprašą pridodant kaip sutarties priedą.

Pagrindinės nuostatos

1. atliekų tvarkymo organizavimas, vykdymas ir priežiūra (organizuoja ir/ar vykdo rangovai, arba pagal Regioninei grupės užsakymus; Rangovo, TPS, DSAS veiksmai taršos atvejais; reikalavimai vykdant rekonstrukcijas; atliekų apskaita);
2. importuojamos apmokestinamosios pakuotės ir apmokestinamųjų gaminių apskaita bei deklaravimas;
3. susidarančių paviršinių nuotekų ir/ar buitinių nuotekų tvarkymo organizavimas (TPS užsakymai, rangovai organizuoja) ir kontrolė (DSAS);
4. Cheminių medžiagų saugus naudojimas ir apskaita (alyva, SF6);
5. Aplinkosaugos reikalavimai rengiant projektavimo užduotis naujai statomiems ir rekonstruojamiems objektams (techniniam projektui, rangovams)

Keičiamos nuostatos (aprašo punktai):

15. Patikslinti reikalavimai rangovams įforminant atliekų vežimo dokumentus – Pavojingų atliekų lydraštyje grafoje Atliekų gamintojas nurodyti Rangovą ir Bendrovės objekto, kuriame susidarė atliekos, adresą;
16. Patikslinti Bendrovės darbuotojų ir Rangovų veiksmai siekiant išvengti galimos taršos ir jų sumažinimo, informavimo apie tokius įvykius tvarka;
19. patikslintas atliekų tvarkymo organizavimas vykdant objektų restruktūrizaciją ar remontą (reikalavimai Rangovams pateikiami projektavimo užduotyse ir sutartyse). Nurodyta vesti Bendrovės objektuose susidarančių atliekų apskaitą;
- 21-24. Surašyti reikalavimai apmokestinamųjų gaminių ir pakuotės apskaitos, ataskaitų teikimo ir jų atliekų tvarkymo organizavimo;
34. Nuotekų tvarkymo dalyje pakeisti reikalavimai nuotekų kontrolei: numatyta, kad nuotekų mėginių kokybinių rodiklių tyrimo paslaugas perka DSAS iš TPS biudžete numatytų lėšų, patikslinta tyrimų apimtis;
- 36-42. Cheminių medžiagų saugaus naudojimo dalyje pakeista nuostata, kad cheminės medžiagos augmenijos naikinimui bus naudojamos tik pastočių teritorijose, dėl to sumažės rizika pažeisti aplinkosaugos reikalavimus naikinant EL oro trasose. Nurodyta regioninėms grupėms vykdyti šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitą;
- 43-49. Parengtas naujas skirsnis Aplinkosaugos reikalavimai rengiant projektavimo užduotis naujai statomiems, rekonstruojamiems ir remontuojamiems objektams;
- 2 priedas. Patikslinta Bendrovėje susidarančių atliekų pavadinimai ir kodai pagal Atliekų tvarkymo taisykles. Aprašo tekste įnešta redakcinių pataisymų.

APLINKOSAUGOS REIKALAVIMŲ TAIKymo LITGRID AB VEIKLOJE TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Aplinkosaugos reikalavimų taikymo LITGRID AB veikloje tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) skirtas LITGRID AB (toliau – Bendrovės) padaliniais, organizuojantiems ir/ar prižiūrintiems aplinkosaugos reikalavimų vykdymą Bendrovės veikloje tvarkant susidarancias atliekas ir nuotekas, naudojant chemines medžiagas, rengiantiems elektros įrenginių remonto ir eksploatavimo darbų bei perdavimo sistemos objektų statybos ir rekonstrukcijos projektų užduotis, vykdančioms parengtų techninių projektų peržiūrą ir jų įgyvendinimo priežiūrą, rangovų suteiktų paslaugų ir atliktų darbų priėmimą, ataskaitų aplinkosaugos institucijoms rengimą ir pateikimą.

2. Aprašo reikalavimai taip pat taikomi tretiesiems asmenims - įmonėms (Rangovams), su kuriomis sudarytos sutartys Bendrovės įrenginių ir statinių eksploatavimui, technologiniam operatyviniam valdymui, remontui bei perdavimo sistemos objektų statybai ar rekonstrukcijai šio Aprašo nuostatas perkeltiant į sudaromų sutarčių tekstus arba šį Aprašą pridėdant kaip sutarties priedą.

3. Už aplinkosaugos reikalavimų nustatymą Bendrovėje, už būtinų ataskaitų aplinkosaugos institucijoms parengimą ir pateikimą yra atsakingas Darbuotojų saugos ir aplinkosaugos skyrius (toliau – DSAS), o už užsakymų paslaugoms pateikimą, rangovų ir paslaugų teikėjų aplinkosaugos reikalavimų vykdymo priežiūrą bei kitų šiame apraše nurodytų reikalavimų vykdymą Tinklo priežiūros skyriaus grupėse atsakingi grupių vadovai, kituose padaliniuose – tų padalinių vadovai.

4. Rangovas turi paskirti asmenis, atsakingus už Apraše nurodytų reikalavimų vykdymą Bendrovės objektuose, ir dokumentų, patvirtinančių apie atliktas paslaugas, perdavimą atitinkamoms Bendrovės Regioninėms grupėms (toliau – Regioninės grupės). Dokumentų kopijas apie paskirtus atsakingus asmenis Rangovas pateikia Tinklo priežiūros skyriaus atitinkamai grupei.

II. SĄVOKOS

5. Pagrindinės Apraše vartojamos sąvokos yra suprantamos ir aiškinamos taip, kaip jos nurodytos Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo, Lietuvos Respublikos pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo, Lietuvos Respublikos cheminių medžiagų ir preparatų, Mokesčio už aplinkos teršimą, LR planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymuose, Aplinkos ministro patvirtintuose nuotekų tvarkymą reglamentuojančiuose dokumentuose ir kituose poįstatyminiuose teisės aktuose.

III. ATLIEKŲ TVARKYMO ORGANIZAVIMAS, VYKDYMAS IR PRIEŽIŪRA

6. Atliekų tvarkymas apima jų surinkimo, rūšiavimo, laikino saugojimo ir perdavimo atliekų tvarkytojams veiklą. Ši veikla vykdoma pagal LR atliekų tvarkymo įstatymo, Aplinkos ministerijos patvirtintų Atliekų tvarkymo taisyklių ir kitų Aprašo 1 priede nurodytų teisės aktų bei šio Aprašo reikalavimus.

7. Bendrovėje susidarancių pavojingų ir nepavojingų atliekų pavadinimai ir kodai, nurodyti Atliekų tvarkymo taisyklėse [6], pateikti Aprašo 2 priede.

8. Bendrovės veikloje susidarancių atliekų tvarkymą organizuoja ir/ar vykdo rangovai, t.y. įmonės, su kuriomis Bendrovė yra sudariusi sutartis Bendrovės įrenginių ir statinių eksploatavimui, remontui bei perdavimo sistemos objektų statybai ar rekonstrukcijai. Atliekant neplanuotus darbus

(įrenginių gedimai, avarijos), susidarius didesniems atliekų kiekiams, jos šalinamos Regioninei grupei įforminus užsakymą.

9. Susidarančių atliekų tvarkymui rangovas arba jo pasamdyta įmonė turi būti įregistruotas atliekas tvarkančių įmonių registre. Susidarančių pavojingų atliekų tvarkymui rangovas arba jo pasamdyta įmonė be to dar privalo turėti pavojingų atliekų tvarkymo licenciją ir turėti kvalifikuotus darbuotojus, turinčius teisę tvarkyti atliekas.

10. Dirbdamas Bendrovės objektuose, rangovas turi organizuoti darbą taip, kad būtų galima išvengti arba kiek tai įmanoma sumažinti atliekų susidarymą ir jų patekimą į aplinką, dirbant taupiai naudoti medžiagas ir energetinius resursus.

11. Rangovas privalo turėti pakankamą kiekį tinkamos taros atliekoms surinkti ir saugoti. Tara turi būti saugi visą numatomą saugojimo laikotarpį numatytomis laikymo sąlygomis. Saugomos ir perduodamos atliekų tvarkytojams pavojingos atliekos turi būti supakuotos taip, kad nekeltų pavojaus žmonių sveikatai ir aplinkai.

12. Sukauptas pavojingas atliekas galima saugoti ne ilgiau kaip 6 (šešis) mėnesius, o nepavojingas – ne ilgiau kaip 1 (vienerius) metus jų susidarymo vietoje iki jų perdavimo atliekų tvarkytojams.

13. Susidariusios nepavojingos atliekos (gelžbetonis, porcelianas, stiklas, medis, elektros ir elektronikos, plastikų, pakuotės atliekos) surenkamos, rūšiuojamos ir perduodamos atitinkamiems atliekų tvarkytojams, įtrauktiems į atliekas tvarkančių įmonių registrą.

14. Perduodant atliekas atliekų tvarkytojams, turi būti nustatomas atliekų kiekis (sveriant, matuojant, apskaičiuojant) ir tai nurodoma surašomame krovinio važtaraštyje arba atliekų perdavimo akte.

15. Atliekų vežimo dokumentus (krovinio važtaraštį, atliekų perdavimo aktą, pavojingų atliekų lydraštį) rengia Rangovai Atliekų tvarkymo taisyklėse nustatyta tvarka. Atliekų perdavimo akte, Pavojingų atliekų lydraštyje grafoje „atliekų turėtojas“ nurodomas Rangovas ir Bendrovės objekto, kuriame susidarė atliekos, pavadinimas ir adresas. Rangovai atliekų perdavimo – priėmimo akto, pavojingų atliekų lydraščio kopijas kas ketvirtį pateikia Regioninėms grupėms. Dokumentų kopijos saugomos Regioninėse grupėse dvejus metus.

16. *Rangovo veiksmai siekiant išvengti aplinkos taršos arba ją ženkliai sumažinti, kai dėl įvykusių elektros įrenginių gedimų, ar avarijų į aplinką išsilieja įrenginiuose esanti alyva:*

16.1. įvertinti išsiliejusių teršalų kiekį ir galimos žalos aplinkai mastą, nedelsiant informuoti pastotės budintįjį, jei pastotėje jo nėra – budintįjį dispečerį, atitinkamą Regioninę grupę ir organizuoti tinkamą išsiliejusių į aplinką teršalų surinkimą, neutralizavimą, poveikio žmonėms ir aplinkai mažinimą, pasirenkant neutralizavimui tinkamas medžiagas. Pirmumą teikti „draugiškoms“ aplinkai biologiškai skaidžiomis medžiagoms, t.y. tokioms, kurias panaudojus nesusidaro kenksmingos aplinkai atliekos;

16.2. nuolat turėti reikiamo inventoriaus ir medžiagų komplektą (kastuvų, kibirų, skysčiams nepralaidžių maišų, naftos produktus neutralizuojančių skysčių, sorbentų, sorbuojančių bonų) skirtų operatyviai surinkti ir neutralizuoti arba laikinai lokalizuoti į aplinką išsiliejusius teršalus;

16.3. ištekėjus teršalams ant kieto paviršiaus (grindų, šaligatvio ir kt.) neleisti jiems išplisti. Privaloma teršalus užtvengti arba kitaip sulaikyti. Neleisti, kad teršalai patektų į vandens nuotekų tinklus, vandens telkinius ir ant dirvožemio. Ištekėjusius teršalus būtina surinkti, užterštas vietas apdoroti absorbuojančiomis medžiagomis arba neutralizuoti biologiškai skaidžiais plovikliais;

16.4. kai į aplinką išsilieja didesnis teršalų kiekis ir yra grėsmė, kad tarša gali išplisti už teritorijos ribų ir, kai rangovo darbuotojai savo jėgomis nepajėgūs likviduoti į aplinką išsiliejusių teršalų (neturi tinkamų priemonių ar didelis galimos žalos mastas), būtina nedelsiant pasitelkti kitas specializuotas įmones operatyviai taršos padarinių likvidavimui. Rekomenduotina turėti iš anksto sudarytas paslaugų teikimo sutartis su tokiomis įmonėmis;

16.5. eksploatuojamuose įrenginiuose lašančią alyvą laikinai (iki numatomos techninės priežiūros ar remonto) rinkti į tam skirtą laikiną tarą (kibirą, specialiąsias dėžutes ar kitus indus);

16.6. surinktus teršalus, panaudotus sorbentus, nukastą užterštą gruntą sudėti į sandarią, skysčiui nepralaidžią, šalinimui skirtą tarą ir perduoti atliekų tvarkytojams.

17. *Bendrovės Regioninių grupių darbuotojų veiksmai siekiant išvengti aplinkos taršos arba ją ženkliai sumažinti, kai dėl įvykusių elektros įrenginių gedimų, ar avarijų į aplinką išsilieja įrenginiuose esanti alyva:*

17.1. Bendrovės darbuotojams pastebėjus alyvos išsiliejimo atvejus, privaloma skubiai imtis priemonių taršos plitimui sustabdyti (uždaryti sklendes, užtvengti ar pan.), įvertinti taršos

mastą ir parengti užsakymą Rangovui operatyviam taršos lokalizavimui ir taršos padarinių likvidavimui, paraiškoje numatant būtinus atlikti darbus (iš sąrašo): (i) išsiliejusią alyvą užtvenkti įrengtais pylimėliais, sorbentais; (ii) išsiliejusią alyvą surinkti nuo kietų paviršių, iš šulinių, talpų; (iii) nukasti užterštą gruntą; (iv) apdoroti užterštus paviršius absorbuojančiomis medžiagomis, neutralizuoti biologiškai skaidžiais plovikliais, skaldą alyvos surinkimo duobėse ir pan.

17.2. apie įvykį telefonu informuoti budintįjį dispečerį ir DSAS;

17.3. nustačius, kad aplinkai padaryta žala ar yra reali jos grėsmė, pasitarus su DSAS, nedelsiant telefonu informuoti atitinkamo pagal pastotės adresą Aplinkos apsaugos regiono departamento Aplinkos apsaugos miesto ar rajono agentūrą;

17.4. kontroliuoti Rangovo veiksmus šalinant taršos padarinius; kai į taršos šalinimą įsijungia RAAD darbuotojai, vykdyti jų nurodymus;

17.5. apie taršos mastą, taikytas taršos likvidavimo priemones ir sąnaudas pažymėti atliktų darbų pažymoje REVI sistemoje, nurodant atliktų darbų apimtį.

18. *Atliekų tvarkymo organizavimas vykdant atliekų rekonstrukciją ar remontą:*

18.1. rangovas privalo savo sąskaita, nepažeisdamas aplinkosaugos reikalavimų, organizuoti ir vykdyti rekonstrukcijos ir statybos metu susidarantių statybos ir kitų atliekų (Bendrovės reikmėms nereikalingi įrenginiai ir demontuotos įrenginių detalės; transformatoriuose, jungtuvuose esanti ir naudojimui netinkama alyva; akumuliatorių baterijos; elektros ir elektroninė įranga ir pan.) surinkimą, rūšiavimą, ženklavimą, laikiną saugojimą ir perdavimą atitinkamiems pagal atliekų rūšį atliekų tvarkytojams. Bendrovės reikmėms paliekamų demontuotų įrenginių ar jų dalių sąrašą sudaro Bendrovės atitinkama atsakinga Regioninė grupė: a) kai perkami kartu projektavimo ir rekonstravimo darbai „iki rakto“ – sąrašas sudaromas vykdant pirkimo procedūras jį pridedant prie pirkimo sąlygų; b) kai perkami projektavimo darbai - rengiant techninį projektą; c) kai perkami rekonstravimo darbai pagal parengtą techninį projektą - sąrašas gali būti patikslintas vykdant pirkimo procedūras jį pridedant prie pirkimo sąlygų;

18.2. susidariusias metalų atliekas Rangovas privalo surinkti ir saugoti objekte iki jų perdavimo įmonei, su kuria Bendrovė turi sudariusi sutartį; metalo atliekų perdavimą organizuoja Bendrovės darbuotojai sutartyse numatytais sąlygomis ir dalyvauja perduodant šias atliekas;

18.3. atliekų perdavimą patvirtinančių dokumentų kopijas (perdavimo – priėmimo aktus, pavojingų atliekų lydraščius) Rangovas kas ketvirtį privalo perduoti techninės priežiūros vadovui. Dokumentuose turi būti nurodytas statomo objekto pavadinimas ir adresas, dokumentai turi būti saugojami ne mažiau kaip 1 metus pasibaigus darbams Regioninėje grupėje Atliekų tvarkymo segtuve;

18.4. priimdamas atliktus rangos darbus, techninės priežiūros vadovas (techninis priežiūrėtojas) privalo patikrinti, ar rangovai tinkamai ir ar pilnoje apimtyje, kaip buvo numatyta techniniame projekte, sutvarkė atliekas ir ar pateikė tai patvirtinančius dokumentus atsakingai Regioninei grupei.

19. *Atliekų apskaita:*

19.1. Bendrovėje susidaranti atliekas apskaito rangovai Atliekų susidarymo ir tvarkymo apskaitos ir ataskaitų teikimo taisyklių [7] nustatyta tvarka;

19.2. apskaitą atlieka Rangovo paskirti atsakingi už aplinkosaugos klausimų sprendimą Bendrovės objektuose asmenys. Jie privalo pildyti Atliekų susidarymo apskaitos žurnalą pagal taisyklių [7] 4 priedą;

19.3. atliekų apskaitos žurnalų pagrindu privalo parengti ir teikti Regioniniams aplinkos apsaugos departamentams bei Bendrovės DSAS Atliekų apskaitos metinę ataskaitą pagal taisyklių [7] 6 priedą.

IV. APMOKESTINAMŲJŲ GAMINIŲ IR PAKUOTĖS TVARKYMO ORGANIZAVIMAS

20. Bendrovei pasirašius tiekimo sutartį su Europos Sąjungos ar kitos šalies subjektu dėl tiesioginio prekių tiekimo Bendrovei, Administravimo skyrius per Dokumentų valdymo sistemą užregistruotą sutartį nukreipia DSAS vadovui. DSAS darbuotojai, nustatę, kad tarp numatomų importuoti prekių yra apmokestinamųjų gaminių, alyvos, elektros ir elektroninės įrangos ir gaminiais pripildytų apmokestinamųjų pakuočių, Gamintojų ir importuotojų registravimo taisyklių nustatyta tvarka [13], įregistruoja Bendrovę Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos regiono aplinkos apsaugos departamento tvarkomame Gamintojų ir importuotojų sąvade.

21. Pirkimą vykdantysis padalinys per savaitę pateikia gauto krovinio lydimuosius dokumentus DSAS, kuris apskaito importuotus apmokestinamuosius gaminius, alyvas, elektros ir elektroninę įrangą ir gaminiais pripildytas apmokestinamąsias pakuotes. Gaminių tiekimo rinkai apskaitos ir atliekų tvarkymo ataskaitų teikimo taisyklių [14], Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo taisyklių [12] nustatyta tvarka, parengia metinę ataskaitą ir ją pateikia Apskaitos skyriui iki einamųjų metų vasario 15 d.

22. Bendrovės Apskaitos skyrius pagal DSAS parengtas ataskaitas, Mokesčio už aplinkos teršimą apskaičiavimo ir mokėjimo tvarkos aprašo [15] ir Mokesčio už aplinkos teršimą apmokestinamųjų gaminių atliekomis deklaracijos FR0523 formos ir Mokesčio už aplinkos teršimą pakuotės atliekomis deklaracijos FR0524 formos pildymo taisyklių [16] nustatyta tvarka apskaičiuoja privalomus sumokėti mokesčius, pildo nustatytos formos deklaracijas ir jas pateikia VMI iki einamųjų metų kovo 1 d..

23. Jei Bendrovėje per mokestinį laikotarpį buvo įsigyta ne daugiau kaip 0,5 t pakuočių, deklaracija nepildoma ir mokestis nemokamas.

24. Vykdant Bendrovės objektų statybą ar rekonstrukciją importuojamos apmokestinamosios pakuotės ir apmokestinamųjų gaminių apskaita bei deklaravimas vykdomas 50.3 punkte nustatyta tvarka.

V. SUSIDARANČIŲ VANDENS NUOTEKŲ TVARKYMO ORGANIZAVIMAS

25. Bendrovės padaliniuose, kurių teritorijose susidaro ir išleidžiamos į aplinką paviršinės nuotekos ir/ar buitinės nuotekos, turi būti organizuojamas jų tvarkymas ir kontrolė pagal Lietuvos Respublikos Aplinkos ministro patvirtintus dokumentus: Nuotekų tvarkymo reglamentą [17], Paviršinių nuotekų tvarkymo reglamentą [18] ir šį Aprašą.

26. Nuotekų surinkimo statinių techninė priežiūra turi būti vykdoma pagal STR 01.12.07:2004 "Statinio techninės priežiūros taisyklės, kvalifikaciniai reikalavimai statinių techniniams prižiūrėtojams, statinių techninės priežiūros dokumentų formos bei jų pildymo ir saugojimo tvarkos aprašą" ir šį Aprašą.

27. Nuotekų tvarkymą organizuoja Regioninės grupės, sudarydamos metines paraiškas arba, kai tai būtina, metų eigoje parengdamos Užsakymus.

28. Nuotekų tvarkymą vykdo Rangovai, t.y. įmonės, su kuriomis Bendrovė yra sudariusi sutartis perdavimo sistemos įrenginių ir statinių eksploatavimo darbams arba jų samdomos įmonės, arba Bendrovės tiesiogiai samdomos įmonės.

29. *Paviršinių nuotekų tvarkymas.*

29.1. paviršinių nuotekų tvarkymas apima galimai teršiamų teritorijų, nuo kurių surenkamos nuotekos (transformatorių ir alyvinių didžiųjų jungtuvų aikštelės, įrenginių saugojimo aikštelės ir kt.) nuolatinę priežiūrą, nuotekų surinkimo talpų ir nuotekų valymo įrenginių periodines apžiūras bei techninę priežiūrą.

29.2. nuotekų surinkimo talpos turi būti neperpildytos, kad jose sutilptų gedimų, sutrikimų ar avarijų metu iš įrenginių išsiliejusi alyva. Prieš ištuštinant talpas, turi būti atliekamas galimo užteršimo naftos produktais cheminis tyrimas. Paaiškęjus, kad neviršijami Aprašo 5 priede nurodyti rodikliai, nuotekos gali būti išleistos į gamtinę aplinką, gavus vietinės aplinkos apsaugos agentūros sutikimą arba į nuotekų tinklus, gavus tinklų savininko sutikimą. Jei rodikliai viršijami - surinktos užterštos nuotekos gali būti atliekų tvarkytojo separuojamos (išvalomos) vietoje arba išvežamos perduodamos turinčiam licenciją atliekų tvarkytojui;

29.3. paviršinių nuotekų valymo įrenginių periodinės apžiūros ir techninė priežiūra turi būti vykdoma pagal tų įrenginių gamintojų eksploatavimo instrukcijų reikalavimus;

29.4. techninės priežiūros metu susidariusios atliekos perduodamos atitinkamiems atliekų tvarkytojams, atliekos įtraukiamos į apskaitą (žiūr. Aprašo 19 punktą);

29.5. įmonės, atliksiančios paviršinių nuotekų valymo įrenginių techninę priežiūrą turi turėti reikiamą kompetenciją ir teisę verstis šia veikla patvirtinančius dokumentus:

29.5.1. licenciją pavojingų atliekų (alyvuoto dumblo, vandens ir sorbuojančių filtrų) surinkimui ir vežimui pagal atliekų kodus 13-03-07, 13-05-02, 13-05-07, 13-05-08, 15 02 02;

29.5.2. duomenis apie įregistravimą atliekas tvarkančių įmonių registre;

29.5.3. įmonės darbuotojų, dirbsiančių Bendrovės objektuose, galiojančius „Kvalifikacijos atestatus“ pavojingų atliekų tvarkymui;

29.5.4. įmonės turi turėti reikiamą kompetenciją ir patirtį verčiantis šia veikla (analogiškų darbų vykdymo patirtis per pastaruosius dvejus metus).

30. Buitinių nuotekų tvarkymas.

30.1. buitinės nuotekos tvarkomos išleidžiant jas į bendras (kitiems asmenims priklausančias) centralizuotas nuotekų surinkimo sistemas ir/ar į atskiras ar grupines nuotekų tvarkymo sistemas (buitinių nuotekų valymo įrenginius);

30.2. išleidžiant nuotekas į kitiems asmenims priklausančias centralizuotas nuotekų surinkimo sistemas, būtina sudaryti sutartis su tas sistemas eksploatuojančiomis įmonėmis;

30.3. vykdyti buitinių nuotekų valymo įrenginių apžiūrą, vadovaujantis šių įrenginių eksploatavimo instrukcija. Apžiūrint įrenginius stebima ar veikia orapūtė, ar nepažeisti šuliniai, įrenginių fizinė būklė ir pan.;

30.4. turi būti vykdoma buitinių nuotekų valymo įrenginių techninė priežiūra pagal tų įrenginių gamintojų eksploatavimo instrukcijų reikalavimus;

30.5. įmonės, atliksiančios buitinių nuotekų valymo įrenginių techninės priežiūros paslaugas turi turėti reikiamą kompetenciją ir patirtį verčiantis šia veikla (analogiškų darbų vykdymo patirtis per pastaruosius du metus), turi būti įregistruotos atliekas tvarkančių įmonių registre.

31. Bendrovės Regioninės grupės priimdamos darbus privalo kontroliuoti, ar atlikti visi numatyti darbai ir ar darbus atliko tinkamos kvalifikacijos įmonė ir darbuotojai.

32. Rangovai privalo pateikti Regioninėms grupėms atliktų darbų aktus vykdant nuotekų surinkimo talpų ir nuotekų valymo įrenginių techninės priežiūros darbus ir šių darbų metu susidariusių atliekų šalinimą patvirtinančius dokumentus (pavojingų atliekų lydraščiai, atliekų perdavimo aktai).

33. Reikalavimai nuotekų tvarkymo įrenginiams projektuojamiems naujai statomuose ir rekonstruojamuose perdavimo tinklo objektuose pateikti Aprašo 5 priede.

34. Nuotekų kontrolė.

34.1. Bendrovės padaliniuose nuotekų kontrolė vykdoma atliekant išleidžiamų į aplinką nuotekų mėginių cheminius tyrimus specializuotose laboratorijose bei DSAS atliekant gautų tyrimo rezultatų (protokolų) analizę. Mėginių tyrimo paslaugos pirkimą organizuoja ir suteiktas paslaugas priima DSAS;

34.2. Paslaugas teikianti laboratorija privalo turėti Aplinkos apsaugos agentūros išduotą Leidimą arba Europos akreditacijos organizacijai priklausančios akreditavimo įstaigos išduotą akreditavimo pažymėjimą. Laboratorija privalo paimti mėginius ir, nustatčiusi paslaugos sutartyje numatytus parametrus, pateikti nustatytos formos tyrimo protokolus;

34.3. mėginiai imami dalyvaujant atitinkamos atsakingos Regioninės grupės darbuotojams;

34.4. Laboratorinių tyrimų dažnumas nustatomas rengiant paslaugos pirkimo užduotį, tačiau ne rečiau kaip vieną kartą per metus po kiekvieno valymo įrenginio, o taip pat prieš išleidžiant surinktas paviršines nuotekas nuo transformatorių ir didžiaturių jungtuvų aikštelių talpų į aplinką;

35. Paviršinių ir buitinių nuotekų, išleidžiamų į aplinką ir/ar nuotakyną, užterštumo rodikliai, turi atitikti Aprašo 5 priede nustatytus dydžius.

VI. CHEMINIŲ MEDŽIAGŲ SAUGUS NAUDOJIMAS IR APSKAITA

36. Bendrovėje įsigyjamiems cheminėms medžiagoms tiekėjai privalo pateikti gamintojo parengtus Saugos duomenų lapus (SDL), kurie saugomi DSAS. SDL kopijos perduodamos rangovams, tiesiogiai dirbantiems su šiomis medžiagomis. Rangovai su šių SDL turiniu turi pasirašytinai supažindinti savo darbuotojus.

37. Naujai įsigyjamų ir sunaudojamų cheminių medžiagų apskaita Bendrovėje atliekama Scala sistemoje, naujai sumontuotuose įrenginiuose esančios medžiagos (alyva, dujos SF₆) apskaitomos Perdavimo tinklo duomenų bazėje.

38. Bendrovėje laikomasi nuostatos naudoti cheminius preparatus (augalų apsaugos produktus) augmenijos naikinimui tik transformatorių pastočių ir skirstyklų teritorijose prie elektros įrenginių, kur nėra galimybės arba netikslinga ją šalinti įprastais būdais. Naudojant Augalų apsaugos produktus būtina paisyti Lietuvos Respublikos augalų apsaugos įstatymo, Augalų apsaugos produktų įvežimo, sandėliavimo, prekybos ir naudojimo taisyklių [25] ir Elektros tinklų apsaugos taisyklių reikalavimų.

39. *Perkant augmenijos naikinimo paslaugas pirkimo techninės užduoties apraše reikia įrašyti šiuos reikalavimus:*

39.1. paslaugų teikėjas privalo naudoti Lietuvos Respublikoje įregistruotus Profesionaliam naudojimui ne žemės ūkio naudmenose skirtus augalų apsaugos produktus (Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos tinklalapis, <http://www.vatzum.lt>);

39.2. teikiantys paslaugas darbuotojai privalo turėti agronominio mokslo diplomus arba galiojančius augalų apsaugos kursų baigimo pažymėjimus ir vykdyti SDL nurodytus reikalavimus;

39.3. paslaugų teikėjas yra atsakingas, kad nebūtų pažeista augmenija, nenukentėtų kiti darbuotojai ir gyventojai už nustatytos darbo zonos ribų;

39.4. Rangovai turi paskirti asmenis, atsakingus už panaudotų herbicidų apskaitą ir sandėliavimą. Paskirti atsakingi asmenys privalo pildyti žurnalą pagal taisyklį [25] 3 priede nurodytą formą.

40. Regioninių grupių darbuotojai privalo apskaityti naudojamas šiltnamio efektą sukeliančias dujas (F- dujos) pagal Aprašo 6 priede nurodytą pavyzdį ir kiekvienais metais iki sausio 25 d. pateikti šią informaciją elektroniniu paštu DSAS. Dirbant su įrenginiais, kuriuose yra šiltnamio efektą sukeliančios dujos ir/ar ozono sluoksnį ardančios medžiagos (OAM), reikia vengti jų išsiskyrimo į aplinką, dirbant laikytis įrenginio eksploatavimo instrukcijų reikalavimų.

41. DSAS Aplinkos ministerijos nustatyta tvarka [27] teikia metines ataskaitas Vilniaus regioniniam aplinkos apsaugos departamentui apie SF₆ dujų sunaudojimą.

42. Eksploatuojantys įrenginius, kuriuose yra F- dujos Rangovo darbuotojai privalo būti apmokyti ir turėti tai patvirtinančius dokumentus pagal Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir socialinės apsaugos ir darbo ministro 2009 m. sausio 13 d. įsakymo Nr. D1-12/A1-10 "Dėl darbuotojų, vykdančių veiklą, susijusią su įranga ir sistemomis, turinčiomis tam tikrų fluorintų šiltnamio efektą sukeliančių dujų, atestavimo sistemos nustatymo" reikalavimus.

VII. APLINKOSAUGOS REIKALAVIMAI RENGIANČIAM PROJEKTAVIMO UŽDUOTIS NAUJAI STATOMIEMS IR REKONSTRUOJAMIEMS OBJEKTAMS

43. Projekte pateikti duomenis apie galimo poveikio aplinkai šaltinius: cheminę, fizikinę, biologinę ar kitų reglamentuojamų veiksnių taršą (pateikiant skaičiavimo duomenis); susidarysiančias atliekas, nurodant pavadinimus ir jų kiekius rekonstravimo ir eksploatavimo metu (per metus); numatyti rekonstravimo metu nuimamo derlingojo dirvožemio sluoksnio plotą, storį ir tūrį, nuimto dirvožemio sluoksnio laikino saugojimo vietą, jo panaudojimą; numatomų naudoti gamtos išteklių (elektros energija, vanduo, kuras) skaičiavimą ir palyginimą prieš ir po rekonstrukcijos. Nurodyti eksploatavimo metu susidarysiančių atliekų, oro ir vandens taršos bei gamtos išteklių sunaudojimą nurodant vnt. per metus.

44. Jei projektuojamam objektui nebuvo atliekamas poveikio aplinkai vertinimas, tačiau galimas jo poveikis šalia objekto esančiai gyvenamajai aplinkai būtina pateikti duomenis apie fizikinę taršą (elektromagnetinė spinduliuotė, triukšmas) pagal STR 1.05.06:2010 „Statinio projektavimas“ [26] ir projekte numatyti techninius sprendimus ir technines priemones kompensuoti ar sumažinti taršą iki leistinų ribų;

45. Jei projektuojamam objektui buvo atliekamas poveikio aplinkai vertinimas projekte numatyti atsakingos institucijos sprendime dėl ūkinės veiklos galimybių ir poveikio aplinkai vertinimo ataskaitoje nurodytų priemonių įdiegimą;

46. *Reikalavimai galimai užterštų paviršinių nuotekų surinkimui:*

46.1. Galimai teršiamos teritorijos (transformatorių, didžiatūrių alyvinių jungtuvų, rezervinių alyvinių įrenginių saugojimo aikštelės) turi būti padengtos vandeniui mažai laidžia kieta danga ir įrengtos taip, kad nuotekos nepatektų ant šalia esančių teritorijų ir atvirkščiai. Nuo jų susidaranti nuotekos turi būti surenkamos atskira paviršinių nuotekų surinkimo sistema, įrengta pagal Paviršinių nuotekų tvarkymo reglamentą [18], užtikrinančia nuotekų išvalymą iki Aprašo 5 priede nurodytų rodiklių.

46.2. turi būti įrengtos techninės priemonės avarijos atveju išsiliejusiai alyvai surinkti ir informacijai perduoti:

46.2.1. požeminė surinkimo talpa, kurioje tilptų didžiausiame transformatoriuje esanti alyva. Požeminės talpos turi būti tinkamos saugoti naftos produktams (su dvigubom sienelėm, tarpusienyje kontroliuojamas slėgis);

46.2.2. sklendė su elektros pavara nuotekų srauto uždarymui ir nukreipimui į surinkimo talpą, valdomai signalu iš signalizuojančio įtaiso apie valymo įrenginyje įtekėjusią alyvą. Po įvykio sklendė turi būti atidaroma valdant vietoje po to, kai atvykęs personalas apžiūrės ir pašalins avarijos pasekmes. Sklendė eksploatuojama drėgnose sąlygose (šulinyje), todėl ji turi būti atitinkamo išpildymo ir galios;

46.2.3. signalų apie ištekėjusią alyvą ir alyvos (vandens) lygį surinkimo talpoje perdavimo per bendrapastotinį valdiklį į dispečerinio valdymo sistemą, įrangą.

46.3. turi būti numatyta įrengtos paviršinių nuotekų surinkimo sistemos veikimo aprašymas ir bandymai.

47. Esant galimybei (jei netrukdoma įrenginiams) rekonstruojamose pastotėse išsaugoti želdinius. Teritorijoje, neužstatytoje elektros įrenginiais (išskyrus privažiavimo kelius, vaikščiojimo takus, aikšteles), įrengti vejas su lėtai augančia žemaūge žole.

48. Suprojektuotuose įrenginiuose turi būti panaudotos pažangiausios technologijos. Rengiant projektavimo užduotis ir jų sąlygas vertinti įvairių gamintojų įrenginių technines charakteristikas, jų poveikį aplinkai pagal elektros energijos suvartojimą, atliekų susidarymą, galimą fizikinę taršą.

49. Įrenginių tiekėjui pateikti informaciją apie įrenginiuose esančių pavojingų medžiagų kiekius ir markes, taip pat pateikti jų sertifikatus ir saugos duomenų lapus.

50. *Nustatomi reikalavimai įrenginių tiekėjui ir rangovui:*

50.1. rangovas privalo savo sąskaita, nepažeisdamas aplinkosaugos reikalavimų, organizuoti ir vykdyti rekonstrukcijos ir statybos metu susidarantių statybos ir kitų atliekų (surinkimą, rūšiavimą, ženklimą, laikiną saugojimą ir perdavimą atitinkamiems pagal atliekų rūšį atliekų tvarkytojams, kaip nurodyta Aprašo 18.1 ir 18.2 punktuose .

50.2. pateikti atliekų perdavimą patvirtinančius dokumentus techninę priežiūrą vykdančioms asmenims kas ketvirtį ir iki techninio įvertinimo; dokumentuose turi būti nurodytas statomo objekto pavadinimas ir adresas;

50.3. vykdyti importuojamos apmokestinamosios pakuotės ir apmokestinamųjų gaminių (baterijos ir akumulatoriai) apskaitą, Atliekų tvarkymo įstatymo [1], Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo [2], Gaminų tiekimo rinkai apskaitos ir atliekų tvarkymo ataskaitų teikimo taisyklių [14], Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo taisyklių [12] nustatyta tvarka. Jei Rangovas gaminius importuos savo vardu - jis taip pat turės sumokėti mokestį Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo [3] ir kitų teisės aktų [12, 13, 14, 15, 16] nustatyta tvarka. Jei apmokestinamieji gaminiai ir gaminių pripildyta apmokestinamoji pakuotė bus importuojami Užsakovo vardu, rangovas privalės vykdyti jų apskaitą, kas ketvirtį privalės pateikti Užsakovui (Darbuotojų saugos ir aplinkosaugos skyriui) atsakingai parengtas ataskaitas, kuris (Užsakovas), šių ataskaitų pagrindu, parengs mokesčių deklaraciją ir sumokės mokesčius;

50.4. tiekti elektros ir elektronikos prekes, vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. rugsėjo 10 d. įsakymu Nr. D1-481 patvirtintomis "Elektros ir elektroninės įrangos bei jos atliekų tvarkymo taisyklėmis" [9].

VIII. KITI REIKALAVIMAI IR BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

51. Perkant rangos, remonto, techninės priežiūros paslaugas, kurių suteikimo metu susidaro ar gali susidaryti įvairių atliekų, į techninius reikalavimus pirkimams ir paslaugų sutartį būtina įrašyti reikalavimą, kad rangovas ar paslaugos teikėjas savo sąskaita privalo sutvarkyti susidariusias atliekas ir pateikti tai patvirtinančių dokumentų kopijas darbus bei paslaugas priimančiam asmeniui.

52. Regioninės grupės, kuriose naudojamas požeminis vanduo iš artezinių gręžinių, privalo pasibaigus metams, iki sausio 25 d., pateikti DSAS duomenis apie požeminio vandens sunaudojimą Regioniniame padalinyje.

53. *DSAS privalo:*

53.1. dalyvauti Bendrovės įvykių, susijusių su padaryta žala aplinkai, tyrime įvertinant padarytos žalos aplinkai apimtį ir pasirenkant tinkamas priemones taršai likviduoti;

53.2. gavus informaciją, kad į aplinką išsiliejo transformatorinė alyva ir nustačius, kad aplinkai padaryta žala ar yra reali jos grėsmė, informuoti telefonu atitinkamo pagal pastotės adresą Aplinkos apsaugos regiono departamento Aplinkos apsaugos miesto ar rajono agentūrą, jeigu to dar nepadarė Regioninė grupė; išsiaiškinti, kokių veiksmų rangovas ėmėsi likviduojant taršą;

53.3. kontroliuoti, kaip vykdomos priemonės aplinkos taršos padariniams pašalinti;

53.4. vykdyti nuolatinę priežiūrą kaip rangovai ir Regioninės grupės laikosi šiame Apraše ir sutartyse nurodytų aplinkosaugos reikalavimų.

54. Pasikeitus Apraše nurodytiems teisės norminiams aktams, būtina vadovautis galiojančio teisės norminio akto redakcija.

55. Šis Aprašas gali būti keičiamas, pildomas ar naikinamas Bendrovės generalinio direktoriaus įsakymu.

56. Už šio Aprašo nuostatų nesilaikymą ir netinkamą laikymąsi Bendrovės darbuotojai ir kiti asmenys atsako teisės norminiuose aktuose numatyta tvarka.

**PAGRINDINIŲ TEISĖS AKTŲ, NUSTATANČIŲ APLINKOS APSAUGOS
REIKALAVIMUS LITGRID AB, SĄRAŠAS**

1. Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymas;
2. Lietuvos Respublikos pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymas;
3. Lietuvos Respublikos mokesčio už aplinkos teršimą įstatymas;
4. Lietuvos Respublikos augalų apsaugos įstatymas;
5. Lietuvos Respublikos cheminių medžiagų ir preparatų įstatymas;
6. Atliekų tvarkymo taisyklės, patvirtintos LR aplinkos ministro 1999 m. liepos 14 d. įsakymu Nr. 217 „Dėl Atliekų tvarkymo taisyklių patvirtinimo“;
7. Atliekų susidarymo ir tvarkymo apskaitos ir ataskaitų teikimo taisyklės, patvirtintos LR aplinkos ministro 2011 m. gegužės 3 d. įsakymu Nr. D1-367 „Dėl Atliekų susidarymo ir tvarkymo apskaitos ir ataskaitų teikimo taisyklių patvirtinimo“;
8. Statybinių atliekų tvarkymo taisyklės, patvirtintos LR aplinkos ministro 2006 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. D1-637 „Dėl Statybinių atliekų tvarkymo taisyklių patvirtinimo“;
9. Elektros ir elektroninės įrangos bei jos atliekų tvarkymo taisyklės, patvirtintos LR aplinkos ministro 2004 m. rugsėjo 10 d. įsakymu Nr. D1-481 „Dėl Elektros ir elektroninės įrangos bei jos atliekų tvarkymo taisyklių patvirtinimo“;
10. Išiekvotų baterijų ir akumuliatorių tvarkymo taisyklės, patvirtintos LR aplinkos ministro 2004 m. rugsėjo 10 d. įsakymu Nr. D1-481 „Dėl Elektros ir elektroninės įrangos bei jos atliekų tvarkymo taisyklių patvirtinimo“;
11. Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų išdavimo, atnaujinimo ir panaikinimo taisyklės, patvirtintos LR aplinkos ministro 2013 m. liepos 15 d. įsakymu Nr. D1-528 „Dėl Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų išdavimo, pakeitimo ir galiojimo panaikinimo taisyklių patvirtinimo“;
12. Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo taisyklės, patvirtintos LR aplinkos ministro 2002 m. birželio 27 d. įsakymu Nr. 348 „Dėl Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo taisyklių patvirtinimo“;
13. Gamintojų ir importuotojų registravimo taisyklės, patvirtintos LR aplinkos ministro 2009 m. gegužės 27 d. įsakymu Nr. D1-291 „Dėl Gamintojų ir importuotojų registravimo taisyklių patvirtinimo“;
14. LR aplinkos ministro 2009 m. gegužės 27 d. įsakymas Nr. D1-290 „Dėl Gaminių tiekimo rinkai apskaitos ir atliekų tvarkymo ataskaitų teikimo taisyklių patvirtinimo“;
15. Mokesčio už aplinkos teršimą apskaičiavimo ir mokėjimo tvarkos aprašai, patvirtinti Kolegialių institucijų 2008 m. liepos 9 d. įsakymais Nr. D1-370/1K-230 „Dėl Mokesčio už aplinkos teršimą apskaičiavimo ir mokėjimo tvarkos aprašų patvirtinimo“;
16. Mokesčio už aplinkos teršimą deklaracijų pildymo taisyklių, patvirtintų Kolegialių institucijų 2008 m. gruodžio 8 d. įsakymais Nr. VA-61/D1-658 „Dėl Mokesčio už aplinkos teršimą iš mobilių taršos šaltinių deklaracijos FR0521 formos ir Mokesčio už aplinkos teršimą iš stacionarių taršos šaltinių deklaracijos FR0522 formos pildymo taisyklių, Mokesčio už aplinkos teršimą apmokestinamųjų gaminių atliekomis deklaracijos FR0523 formos ir Mokesčio už aplinkos teršimą pakuotės atliekomis deklaracijos FR0524 formos pildymo taisyklių, Mokesčio už aplinkos teršimą iš mobilių taršos šaltinių deklaracijos FR0521 formos ir jos papildomo lapo FR0521P formos, Mokesčio už aplinkos teršimą iš stacionarių taršos šaltinių deklaracijos FR0522 formos, jos papildomo lapo FR0522P formos ir jos priedo FR0522S formos, Mokesčio už aplinkos teršimą apmokestinamųjų gaminių atliekomis deklaracijos FR0523 formos, jos papildomo lapo FR0523P formos ir jos priedų FR0523F ir FR0523Z formų bei Mokesčio už aplinkos teršimą pakuotės atliekomis deklaracijos FR0524 formos, jos papildomo lapo FR0524P formos ir jos priedų FR0524F ir FR0524Z formų patvirtinimo (Dėl Mokesčio už aplinkos teršimą deklaracijų FR0521, FR0522, FR0523 ir FR0524 formų ir jų pildymo taisyklių patvirtinimo)“;
17. Nuotekų tvarkymo reglamentas, patvirtintas LR aplinkos ministro 2006 m. gegužės 17 d. įsakymu Nr. D1-236 „Dėl Nuotekų tvarkymo reglamento patvirtinimo“;
18. Paviršinių nuotekų tvarkymo reglamentas, patvirtintas LR aplinkos ministro 2007 m. balandžio 2 d. įsakymu Nr. D1-193 „Dėl Paviršinių nuotekų tvarkymo reglamento patvirtinimo“;
19. Vandens išteklių naudojimo ir teršalų, išleidžiamų su nuotekomis, pirminės apskaitos ir kontrolės tvarka, patvirtinta LR aplinkos ministro 2013 m. sausio 3 d. įsakymu Nr. D1-6 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001 m. kovo 30 d. įsakymo Nr. 171 „Dėl Vandens išteklių naudojimo ir teršalų, išleidžiamų su nuotekomis, pirminės apskaitos ir kontrolės tvarkos patvirtinimo“ ir jį keitusių įsakymų pripažinimo netekusiais galios“;
20. Pavojingų cheminių medžiagų ir preparatų pakuotės reikalavimų bei pakavimo tvarka, patvirtinta LR aplinkos ministro 2002 m. lapkričio 19 d. įsakymu Nr. 599 „Dėl Pavojingų cheminių medžiagų ir preparatų

pakuotės reikalavimų bei pakavimo tvarkos (Dėl Pavojingų cheminių medžiagų ir preparatų pakuotės reikalavimų bei pakavimo tvarkos aprašo)“;

21. Vyriausybės 2007 m. liepos 11 d. nutarimas Nr. 687 „Dėl 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH), įsteigiančio Europos cheminių medžiagų agentūrą, iš dalies keičiančio direktyvą 1999/45/EB bei panaikinančio Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 793/93, Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1488/94, Tarybos direktyvą 76/769/EEB ir Komisijos direktyvas 91/155/EEB, 93/67/EEB, 93/105/EB bei 2000/21/EB, įgyvendinimo (Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. liepos 11 d. nutarimo Nr. 687 „Dėl 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH), įsteigiančio Europos cheminių medžiagų agentūrą, iš dalies keičiančio Direktyvą 1999/45/EB bei panaikinančio Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 793/93, Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1488/94, Tarybos direktyvą 76/769/EEB ir Komisijos direktyvas 91/155/EEB, 93/67/EEB, 93/105/EB bei 2000/21/EB, įgyvendinimo“ pakeitimo)“ ;

22. Pavojingų cheminių medžiagų ir preparatų apskaitos tvarka, patvirtinta LR aplinkos ministro 2008 m. liepos 2 d. įsakymu Nr. D1-360 „Dėl Cheminių medžiagų ir preparatų apskaitos tvarkos aprašo patvirtinimo“;

23. Duomenų apie fluorintas šiltnamio efektą sukeliančias dujas ir ozono sluoksnį ardančias medžiagas teikimo, surinkimo ir tvarkymo, šių dujų ar medžiagų turinčios įrangos ir sistemų apskaitos tvarkos aprašas, patvirtintas LR aplinkos ministro 2010 m. sausio 7 d. įsakymu Nr. D1-12 „Dėl Duomenų apie fluorintas šiltnamio efektą sukeliančias dujas ir ozono sluoksnį ardančias medžiagas teikimo, surinkimo ir tvarkymo, šių dujų ar medžiagų turinčios įrangos ir sistemų apskaitos tvarkos aprašo patvirtinimo“;

24. Statybos techninis reglamentas STR 01.12.07:2004 „Statinio techninės priežiūros taisyklės, kvalifikaciniai reikalavimai statinių techniniams prižiūrėtojams, statinių techninės priežiūros dokumentų formos bei jų pildymo ir saugojimo tvarkos aprašas“, patvirtintas 2004 m. birželio 21 d. aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-347

25. Augalų apsaugos produktų įvežimo, sandėliavimo, prekybos ir naudojimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2003-10-30 įsakymu Nr. 3D-564;

26 STR 1.05.06:2010 „Statinio projektavimas“, patvirtintas LR aplinkos ministro 2004 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. D1-708.

27. Lietuvos higienos norma HN 36:2002 Draudžiamos ir ribojamos medžiagos, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2002-05-27 įsakymu Nr. 239

28. Lietuvos higienos norma HN 104:2011 „Gyventojų sauga nuo elektros linijų sukuriama elektromagnetinio lauko“, patvirtinta LR sveikatos apsaugos ministro 2011 m. gegužės 30 d. įsakymu Nr. V-552;

29. Lietuvos higienos norma HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“, patvirtinta LR sveikatos apsaugos ministro 2011 m. birželio 13 d. įsakymu Nr. V-604;

30. Informavimo apie LITGRID AB įvykčius ypatingus ir ekstremalius įvykius bei šių įvykių tyrimo ir apskaitos tvarkos aprašas, patvirtintas LITGRID generalinio direktoriaus 2012-08-02 įsakymu Nr. IS-96.

LITGRID AB SUSIDARANČIŲ ATLIEKŲ CHARAKTERISTIKOS

Pavadinimas	Klasifikacija pagal atliekų tvarkymo taisykles		Susidarymo kilmė
	Kodas	Pavadinimas	
Pavojingos atliekos*:			
Panaudota alyva ir alyvos vandens mišinys	13 03 07*	mineralinė nechlorintoji izoliacinė ir šilumą perduodanti alyva	Imant alyvos mėginius iš įrenginio, nuleidžiant kondensatą iš įrenginių, iš įrenginių netinkama regeneruoti alyva, surinkta avarinio išsiliejimo metu
	13 03 08*	sintetinė izoliacinė ir šilumą perduodanti alyva	
	13 03 10*	kita izoliacinė ir šilumą perduodanti alyva	
Dumblas iš lietaus valymo įrenginių ir surinkimo talpų	13 05 02*	naftos produktų/ vandens separatorių dumblas	Nuotekų surinkimo talpos ir valymo įrenginių šuliniai
Alyvuotas vanduo, kondensatas iš kompresorių	13 05 07*	naftos produktų/ vandens separatorių alyvuotas vanduo	Nuotekų surinkimo talpos ir valymo įrenginių šuliniai
Smėlio, purvo ir nuotekų su naftos priemaisomis dumblas	13 05 08*	Žvyro gaudyklės ir naftos produktų/ vandens separatorių tepaluoto vandens atliekos	Nuotekų surinkimo talpos, valymo įrenginių šuliniai
Cheminių medžiagų pakuotės	15 01 10*	pakuotės, kuriose yra pavojingų cheminių medžiagų likučių arba jomis užterštos	dažų, lakų, įvairių pavojingų cheminių preparatų pakuotės
Alyvuotos pašluostės, sorbentas, silikagelis, naftos produktais užteršti filtrai ir pan.	15 02 02*	absorbentai, filtrų medžiagos pašluostės užteršti pavojingomis cheminėmis medžiagomis	Susidaro eksploatavimo ir statybos-remontų metu
Baterijos ir akumuliatoriai	16 06 --*	Įvairūs akumuliatoriai, elektrolitas	Sugedus ar keičiant akumuliatorių baterijas
Demontuoti alyva užteršti įrenginiai	16 02 13*	Nenaudojama elektros įranga, kurioje yra pavojingų sudedamųjų dalių	Rekonstrukcijų ir remonto metu
Demontuoti alyva užteršti įrenginiai ir iš jų išimti mazgai	16 02 15*	pavojingos sudedamosios dalys išimtos iš elektros įrenginių	
Metalų atliekos	17 04 09*	Metalų atliekos užterštos pavojingomis cheminėmis medžiagomis	Rekonstrukcijų ir remonto metu
	17 04 10*	Kabeliai, kuriuose yra alyvos, dervos ir kt. pavojingų cheminių medžiagų	
Gruntas, užterštas naftos produktais	17 05 03*	gruntas ir akmenys, kuriuose yra pavojingų cheminių medžiagų	Išsiliejus alyvai ant grunto, sproguos įrenginio korpusui ir išsiliejus alyvai
	17 05 05*	Išsiurbtas dumblas, kuriame yra pavojingų cheminių medžiagų	
Liuminescencinės lempos	20 01 21*	dienos šviesos lempos ir kitos atliekos, kuriose yra gyvsidabrio	Sugedusios liuminescencinės lempos
Nerūšiuotos baterijos ir akumuliatoriai	20 01 33*	nerūšiuotos baterijos ir akumuliatoriai nurodyti 16 06 01, 16 06 03, 16 06 03	Neveikiančios baterijos
Nenaudojama elektros įranga su pavojingomis medžiagomis	20 01 35*	nebenaudojama elektros ir elektroninė įranga, kurioje yra pavojingų sudedamųjų dalių	Sugedusi elektros ir elektroninė įranga

Pavadinimas	Klasifikacija pagal atliekų tvarkymo taisykles		Susidarymo kilmė
	Kodas	Pavadinimas	
Nepavojingos atliekos:			
Popieriaus ir kartono pakuotės	15 01 01	popieriaus ir kartono pakuotės	Išsigijus supakuotą, nepavojingą gaminį, medžiagą
Plastikinės pakuotės	15 01 02	plastikinės pakuotės	Išsigijus supakuotą nepavojingą gaminį, medžiagą
Mišrios pakuotės	15 01 06	mišrios pakuotės	Išsigijus supakuotą nepavojingą gaminį, medžiagą
Porcelianino atliekos	17 01 03	čerpės ir keramika	Rekonstrukcijų ir remonto metu
Gelžbetonio atliekos	17 01 01	betonas	Eksplotavimo ir statybos-remontų metu
Stiklinių izoliatorių atliekos	17 02 02	stiklo atliekos	Skilus stikliniam izoliatoriams, dužus langų stiklui
Mišrios komunalinės atliekos	20 03 01	mšrios komunalinės atliekos	Buitinės atliekos
Biologinių nuotekų valymo įrenginių dumblas	20 03 04	Septinių rezervuarų dumblas	Išsiurbiamas iš valymo įrenginių atliekant techninį aptarnavimą
Spalvotųjų metalų atliekos	17 04 01	Varis, bronzos, žalvaris	Rekonstrukcijų ir remonto metu
Aliuminio atliekos	17 04 02	Aliuminis	
Juodojo metalo atliekos	17 04 05	plienas	
	17 04 07	Metallų mišiniai	

Pastaba: Susidarančios kitos, neįtrauktos į šią lentelę, atliekos klasifikuojamos pagal Atliekų tvarkymo taisyklių (Žin., 2004, Nr. 68-2381) atliekų sąrašą.

(Importuotų apmokestinamųjų gaminių apskaitos pavyzdys)

LITGRID AB _____ 20__ M. _ KETV. IMPORTUOTŲ APMOKESTINAMŲJŲ GAMINIŲ APSKAITA

Siuntos Nr.	Važtaraščio, sąskaitos faktūros (SF) Nr. ir išrašymo data, pakavimo lapo (PL) Nr.	Objekto pavadinimas, investicinio projekto (IP) Nr. sutarties (S) Nr. ir data	Apmokestinamųjų gaminių pavadinimas	Kodas*	Importuotų apmokestinamųjų gaminių			200 m. užduotys		Rangovo pavadinimas Įrenginių perdavimo data
					kiekis Vnt.	svoris kg	kaina Lt	%	kg (7 stulp.x 9 stulp.) /100	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

Importuotų apmokestinamųjų gaminių atliekas apskaitė

(Pareigos)

(Data)

(Skyriaus vadovo pareigos)

(Parašas)

(Vardas ir pavardė)

(Parašas)

(Vardas ir pavardė)

LITGRID AB _____ 200__ M. _ KETV. IMPORTUOTŲ APMOKESTINAMŲJŲ PAKUOČIŲ ATLIEKŲ APSKAITA
(Importuotų apmokestinamųjų pakuočių atliekų apskaitos pavyzdys)

(Objekto pavadinimas)				(Investicinio projekto Nr.)				(Sutarties data, Nr.)				(Sandėlis)			
Siuntos Nr.	Važtaraščio, sąskaitos faktūros (SF) Nr. ir išrašymo data, pakavimo lapo (PL) Nr.	Pakavimo lapo Nr.	Pakavimo tipas	Gaminio svoris su pakuote	Gaminio svoris be pakuotės	Pirminė pakuotė		Antrinė pakuotė		Tretinė pakuotė		200 m. užduotis*		Rangovo pavadinimas	
						Svoris kg	Medžiaga	Svoris kg	Medžiaga	Svoris kg	Medžiaga	%	7 st.x13 st. /100		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	

Importuotų apmokestinamųjų gaminių atliekas apskaitė:

(Pareigos)

(Vardas ir pavardė)

1 lentelė

**TERŠALŲ KOKYBINIAI RODIKLIAI PAVIRŠINĖSE NUOTEKOSE,
IŠLEIDŽIAMOSE Į APLINKĄ IR NUOTAKYNUS**

Eil. Nr.	Kontroliuojamo teršalo pavadinimas	Matavimo vienetai	Išleidžiant nuotekas į aplinką		Išleidžiant nuotekas į nuotakyną	
			Vidutinė metinė koncentracija	Didžiausia metinė koncentracija	Vidutinė metinė koncentracija	Didžiausia metinė koncentracija
1.	Skendinčių medžiagų	mg/l	30	50	150	300
2.	Naftos produktų	mg/l	5	7	10	30

2 lentelė

**TERŠALŲ KOKYBINIAI RODIKLIAI IŠLEIDŽIAMOSE Į APLINKĄ
BUITINĖSE NUOTEKOSE**

Eil. Nr.	Kokybinio rodiklio pavadinimas valymo įrenginiams, kurių našumas iki 5 m ³ /d	Matavimo vienetai	Momentinė didžiausia leistina koncentracija	Vidutinė metinė didžiausia leistina koncentracija
1.	BDS ₇ iki 5 m ³ /d	mg/IO ₂	40	29
	BDS ₇ daugiau negu 5 m ³ /d		34	23

**ATASKAITA APIE NAUDOJAMAS SF₆ DUJAS PT ELEKTROS ĮRENGINIUISE
per 20.. m.**

TPS grupė	Atsargos prieš ataskaitinius metus sausio 1 d., kg	Papildyta dujų į jungtuvus per metus, kg	Gauta naujų dujų (balionuose) per metus, kg	Likutis ataskaitinių metų gruodžio 31 d., kg	Sumontuota naujų jungtuvų (kai yra statybos užbaigimo aktas)	
					TP/ tipas/ skaičius, vnt.	SF ₆ kiekis juose, kg